

kredyt trendy

Raport kwartalny
Biura Informacji Kredytowej

wrzesień 2016

BIURO INFORMACJI KREDYTOWEJ

s. 3–5 RYNEK KREDYTOWY

Główne obserwacje	3
Nadal spada, choć wolniej, liczba kredytobiorców w systemie bankowym	4
Czynne kredyty wg produktów	5

s. 6–19 KREDYTY KONSUMPCYJNE

Główne obserwacje	6
Liczba udzielonych kredytów	7
Mniejsza liczba kredytów ratalnych w I półroczu 2016	8
Zadłużenie, liczba kredytobiorców	9
Wartość udzielonych kredytów konsumpcyjnych	10
Kredyty w segmentach kwotowych	11
Klienci firm pożyczkowych	12
Osoby w wieku 65+ lat otrzymują wyższe pożyczki ..	13
Udziały rynkowe firm pożyczkowych w segmentach niskokwotowych	14
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych	15
Kredyty pogarszające status opóźnień	16
Jakość kolejnych generacji kredytowych (status 30+) ..	17
Jakość kolejnych generacji kredytowych (status 90+) ..	18
Klienci zalegający z obsługą kredytów w bankach i w firmach pożyczkowych	19

s. 20–29 KREDYTY MIESZKANIOWE

Główne obserwacje	20
Liczba udzielonych kredytów mieszkaniowych	21
Wartość udzielonych kredytów	22
Liczba kredytobiorców, zadłużenie	23
Jakość udzielonych kredytów	24
Jakość udzielonych kredytów – tempo zmian	25
Jakość udzielonych kredytów – porównanie kredytów złotych z walutowymi	26
Rachunki pogarszające status obsługi	27
Jakość portfeli – porównanie kredytów złotych z walutowymi	28
Jakość kredytów frankowych	29

s. 30–35 KARTY KREDYTOWE

Główne obserwacje	30
Liczba wydanych kart kredytowych	31
Wartość przyznanych limitów w kartach kredytowych	32
Osoby posiadające kartę kredytową	33
Limity na rachunkach kart i ich wykorzystanie	34
Nowe zjawiska na rynku kart kredytowych	35

W drugim kwartale na rynku kredytów dla osób prywatnych odnotowaliśmy pewne zmiany, choć generalnie kontynuowane były trendy z poprzednich kwartałów. Sprzedaż kredytów konsumpcyjnych idzie słabo. W wymiarze liczby zawartych umów zanotowaliśmy, w porównaniu z poprzednim rokiem, stabilizację, natomiast w wymiarze wartościowym niewielki wzrost. Podobnie wygląda porównanie (r/r) sprzedaży kredytów konsumpcyjnych pierwszych półroczy lat 2016 i 2015. Banki koncentrują się, na co zwracaliśmy uwagę w poprzednich raportach, na udzielaniu kredytów konsumpcyjnych na wyższe kwoty, liczba kredytów nisko kwotowych spada, także w segmencie finansującym sprzedaż ratalną towarów i usług. Firmy pożyczkowe

rozwijają swoją akcje kredytową. Zdecydowana większość (80%) klientów firm pożyczkowych korzysta jednocześnie z kredytów bankowych.

Nie sprawdziły się pesymistyczne prognozy formułowane na przełomie lat 2015/2016 przepowiadające spadek akcji kredytowej w segmencie kredytów mieszkaniowych po dobrym drugim półroczu 2015 powodowanym, jak przypuszczano, zapowiadany wzrostem wkładu własnego, wyczerpywaniem programu MdM, czynnikami regulacyjnymi i względami podatkowymi. Zarówno w wymiarze liczbowym jak i wartościowym, drugi kwartał 2016 r. podobnie jak całe półrocze wyglądają nadal (w porównaniu r/r) w kredytowaniu mieszkalnictwa korzystnie,

choć maj i czerwiec były słabsze, ze sprzedażą na poziomie zbliżonym do wyników 2015 r.

Jakość kredytów, zarówno konsumpcyjnych jak i mieszkaniowych jest stabilna i satysfakcjonująca, dotyczy to także kontrowersyjnych kredytów walutowych.

W kartach kredytowych kontynuowane są spadki. Dotyczy to zarówno nowych umów, jak i liczby kart czynnych, choć w II kwartale br. wzrosła aktywność użytkowników kart. Spadki wydawnictwa kart mogą być skutkiem rewizji strategii produktowych niektórych banków w warunkach niskich stawek interchange.

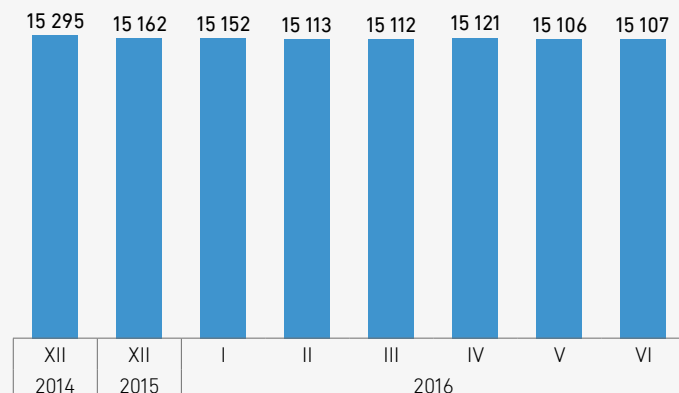
dr Andrzej Topiński
Główny Ekonomista BIK

Nadal spada, choć wolniej, liczba kredytobiorców w systemie bankowym

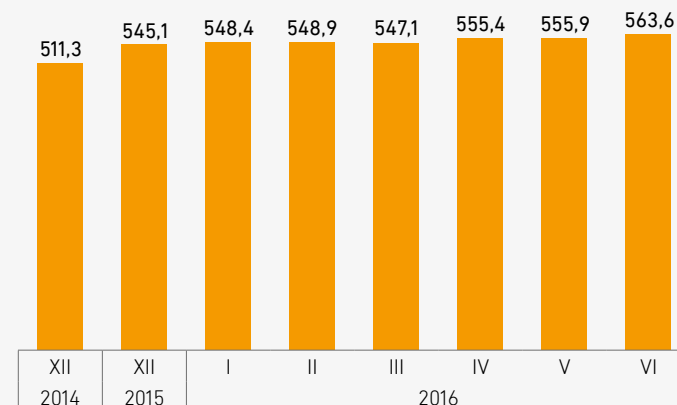
W poprzednim Kredyt Trendy pokazaliśmy trend spadkowy liczby kredytobiorców w latach 2011–2016 (do marca). Poniżej przebieg trendu w pierwszym półroczu 2016 roku. Liczba kredytobiorców dalej spadła, choć w II kwartale zanotowaliśmy stabilizację. W czerwcu liczba kredytobiorców była nieznacznie wyższa niż w maju.

Spadkowi liczby kredytobiorców towarzyszy rosnący trend kwoty zobowiązań, choć w I kwartale zaobserwowaliśmy stabilizację, było to zjawisko sezonowe wynikające ze słabej akcji kredytowej, w styczniu i lutym. W II kwartale kwota zadłużenia rośnie.

Kredytobiorcy – osoby prywatne – w bankach i SKOKach (tys. osób)

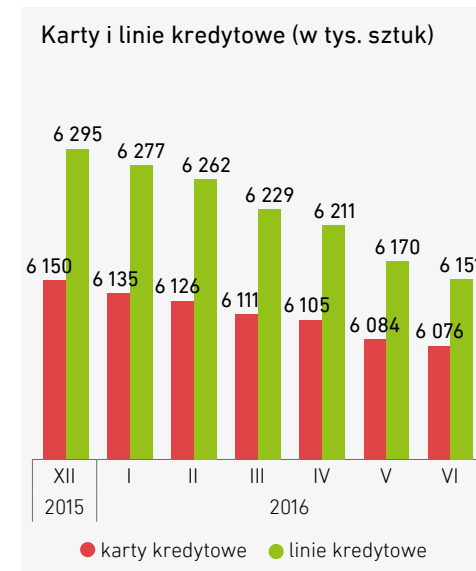
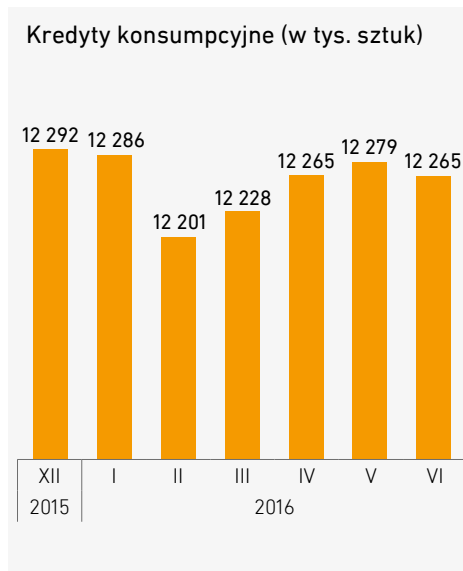
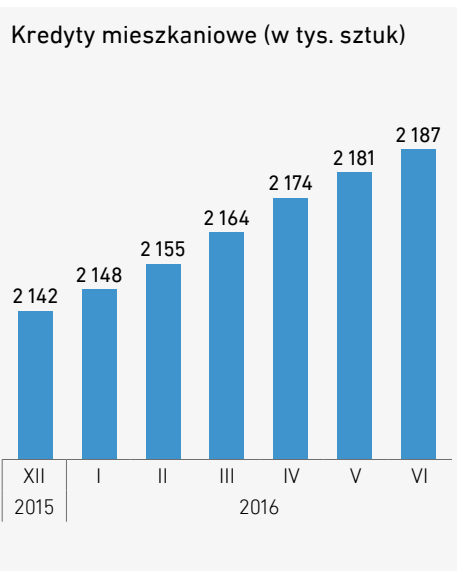
Zadłużenie osób posiadających kredyt w systemie bankowym (łącznie ze SKOK-ami) (mld zł)

Czynne kredyty wg produktów

Stale wzrasta liczba czynnych rachunków kredytów mieszkaniowych, liczba rachunków kredytów konsumpcyjnych generalnie jest stabilna. Liczba kart i linii kredytowych spada.

Co miesiąc przybywa 6–10 tys. czynnych rachunków kredytów mieszkaniowych, liczba czynnych rachunków kredytów konsumpcyjnych jest obecnie stabilna, spada liczba rachunków kart kredytowych oraz linii kredytowych.

Główne obserwacje

- Liczba zawartych umów na kredyty konsumpcyjne w 2016 r. była w I półroczu niższa o 2,2% r/r. Wartość kredytów była o 1,3% wyższa. Generalnie na bankowym rynku kredytów konsumpcyjnych mamy stabilizację.
- Rośnie sektor firm pożyczkowych. Liczba pożyczek udzielanych przez te firmy widziana w bazach BIK rośnie także, ale nie tylko, wskutek zacieśniania przez firmy pożyczkowe współpracy z BIK.
- Rośnie udział firm pożyczkowych w udzielaniu kredytów/pożyczek, zwłaszcza na niższe kwoty. W II kwartale zaobserwowaliśmy spadek liczby bankowych kredytów finansujących sprzedaż ratalną towarów i usług.
- Pozytywna dynamika sprzedaży kredytów konsumpcyjnych na wyższe kwoty, zapewne też wydłużanie przeciętnego terminu spłat kredytów, sprawiły, że kwota zadłużenia osób prywatnych w kredytach konsumpcyjnych w czerwcu 2016 r. była wyższa niż w grudniu 2015 r. o 6,2 mld zł (o 4,7%). Liczba osób spłacających kredyty konsumpcyjne była w czerwcu nieznacznie niższa niż w grudniu.
- Jakość udzielanych kredytów mierzona udziałem kredytów opóźnionych w liczbie kredytów udzielonych w kolejnych rocznikach jest dobra. Liczba kredytów konsumpcyjnych „wypadających” ze statusu regularnej obsługi w I półroczu 2016 r. wykazywała tendencję malejącą.

Liczba udzielonych kredytów

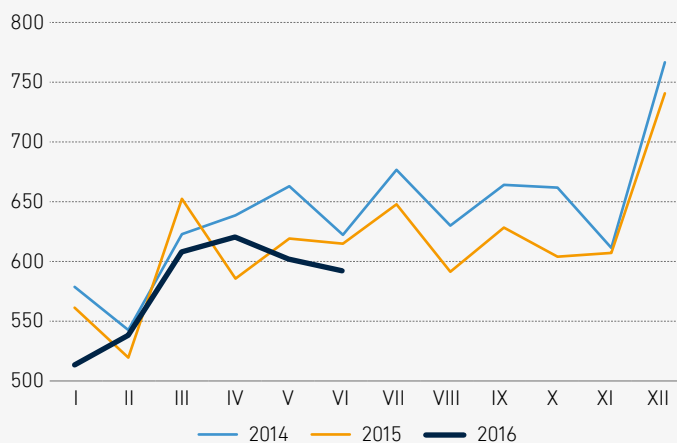
Liczba udzielanych kredytów konsumpcyjnych (ratałnych i gotówkowych) dalej spada.

Tylko w lutym, w którym był jeden dzień roboczy więcej, oraz w kwietniu udzielono więcej kredytów w I półroczu 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Maj był słaby, także czerwiec był poniżej poziomu ubiegłorocznego, mimo, że był o jeden dzień roboczy dłuższy, czerwiec podobnie.

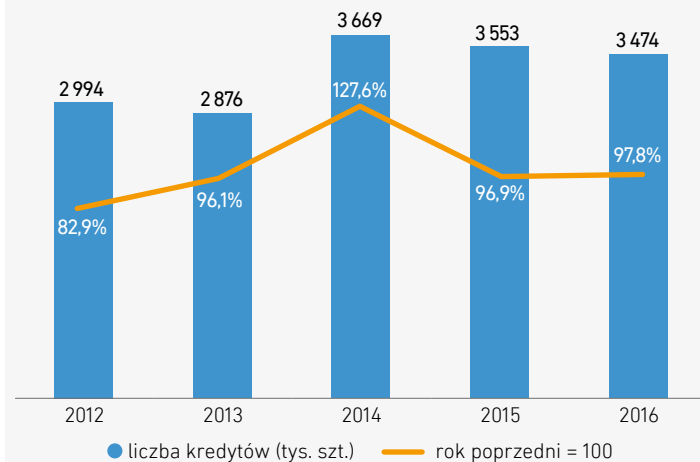
W I półroczu 2016 r. udzielono o 2,2% mniej kredytów konsumpcyjnych niż rok wcześniej. W II kwartale dzięki wysokiej, w porównaniu z ro-

kiem poprzednim, sprzedaży kredytów konsumpcyjnych w kwietniu, liczba udzielonych kredytów była zbliżona do wyników 2015 r. (spadek o 0,3%) Tendencja spadkowa liczby udzielanych kredytów jest wyraźna. Widoczny na wykresie wysoki wzrost liczby udzielonych kredytów w 2014 r. wynikał z powrotu do niektórych banków kredytów ratałnych udzielanych w latach 2012 i 2013 przez powiązane z bankami firmy pożyczkowe.

Kredyty konsumpcyjne udzielone w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (tys. sztuk)

Kredyty konsumpcyjne udzielone w I półroczu lat 2012–2016 (tys. sztuk)

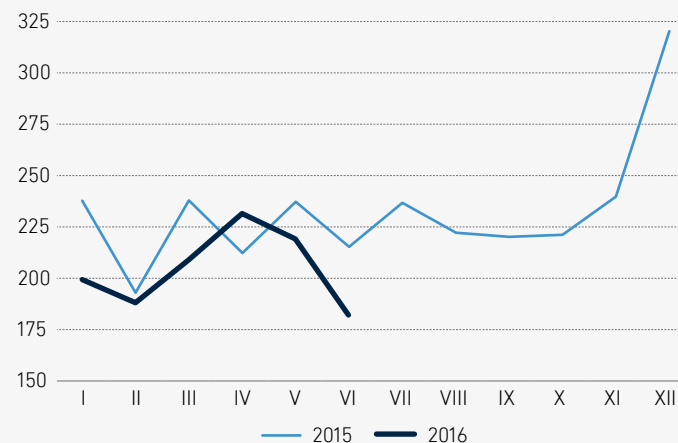

Mniejsza liczba kredytów ratalnych w I półroczu 2016

Spadek liczby udzielanych kredytów konsumpcyjnych w I półroczu 2016 r. wynika w znacznej mierze z ograniczania kredytowania sprzedaży ratalnej towarów i usług. Banki raportują mniejszą liczbę umów w tym segmencie w porównaniu z 2015 rokiem mimo informacji o wzrostach sprzedaży detalicznej towarów i usług zwłaszcza w grupach towarowych, w których kredyt odgrywa znaczącą rolę w finansowaniu zakupów (RTV, AGD, meble).

Kredytowanie sprzedaży ratalnej skoncentrowane jest w kilku bankach zaliczanych do grupy consumer finance. Trzech liderów tej grupy udziela ok. 1/3 wszystkich kredytów konsumpcyjnych sektora bankowego, z których 3/4 klasyfikuje jako kredyty ratalne. Tylko w kwietniu banki te udzieliły więcej kredytów finansujących sprzedaż ratalną w porównaniu z rokiem 2015. Generalnie trend kredytowania sprzedaży ratalnej, przy znacznych wahaniami miesięcznych, poza szczytem grudniowym, w 2015 r. był płaski. W I półroczu był on na poziomie znacznie niższym niż rok wcześniej.

Kredyty na zakup towarów i usług (w tys. szt.) udzielone przez banki consumer finance

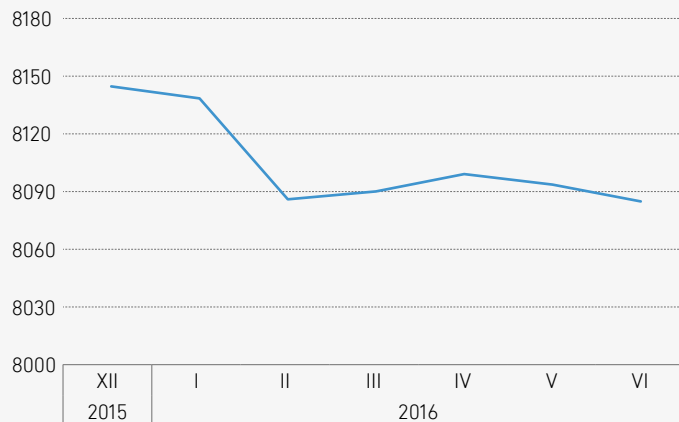
Zadłużenie, liczba kredytobiorców

Wzrost zadłużenia w kredytach konsumpcyjnych przy mniejszej liczbie kredytobiorców.

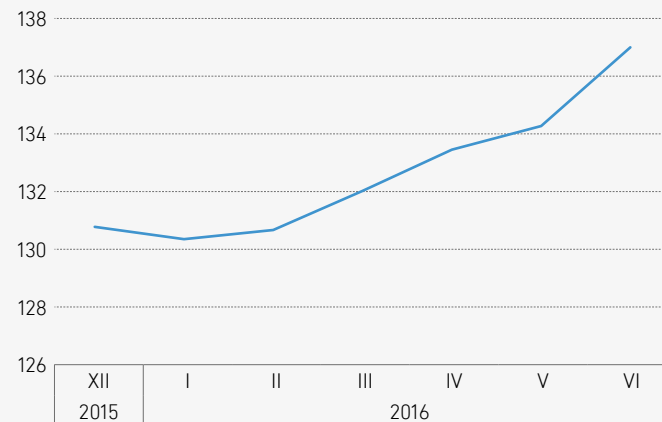
8,1 mln osób obsługiwało kredyty konsumpcyjne w czerwcu 2016 r. o 60 tys. mniej niż w grudniu 2015 r. Spadek liczby kredytobiorców miał miejsce na początku roku, w styczniu i lutym, miał więc zapewne wówczas charakter sezonowy. Od marca liczba kredytobiorców ule-

gała niewielkim wahaniem. Natomiast zadłużenie osób prywatnych w bankach i SKOKach w kredytach konsumpcyjnych (ratałnych i gotówkowych) z miesiąca na miesiąc rośnie. W czerwcu 2016 r. było na poziomie 137 mld zł, wyższym o 4,7% w porównaniu z grudniem 2015 r.

Banki i SKOKi. Osoby (w tys.) obsługujące kredyty konsumpcyjne

Zadłużenie osób prywatnych w bankach i SKOKach w kredytach konsumpcyjnych (mld zł)

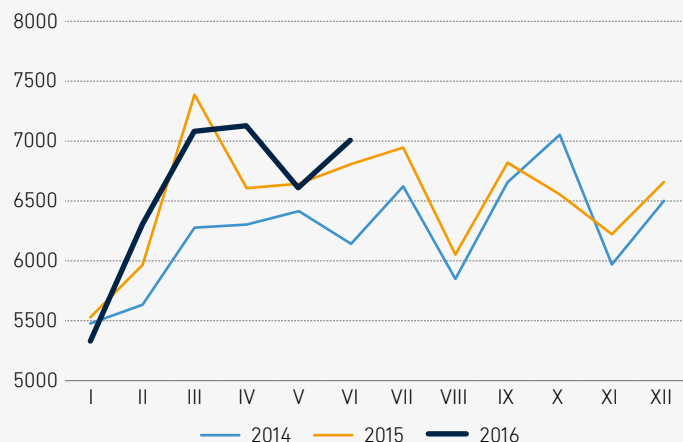
Wartość udzielonych kredytów konsumpcyjnych

Mimo niższej liczby zawieranych umów, kwoty zawieranych umów rosną z roku na rok, ale obecnie nieznacznie.

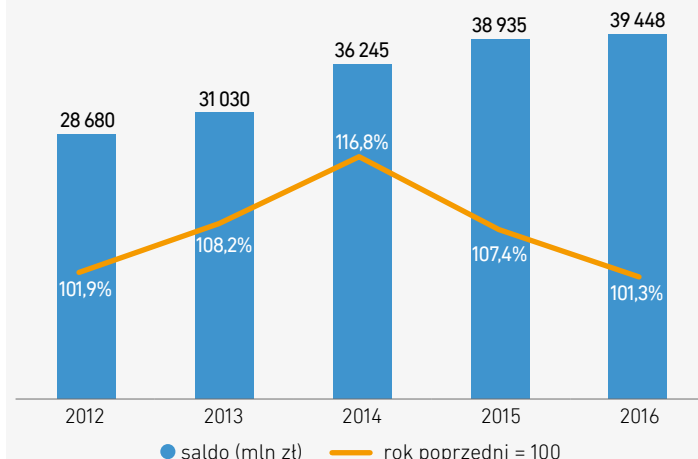
Drugi kwartał 2016 r. w wymiarze wartości udzielonych kredytów konsumpcyjnych był wyraźnie lepszy od kwartału poprzedniego. W kwietniu i czerwcu sprzedaż była wyższa niż przed rokiem, w maju minimalnie niższa.

W okresie styczeń–czerwiec wartość kredytów konsumpcyjnych była wyższa niż przed rokiem o 1,3%, w drugim kwartale r/r była wyższa o 3,4%, w I kwartale niższa o 1%.

Wartość kredytów konsumpcyjnych (mln zł) udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016

Wartość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w pierwszym półroczu lat 2012–2016 (w mln zł)

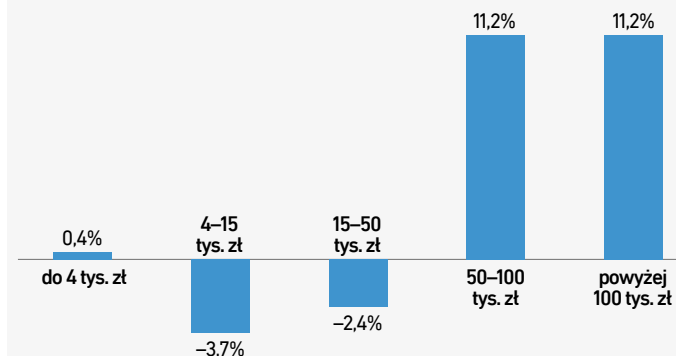

Kredyty w segmentach kwotowych

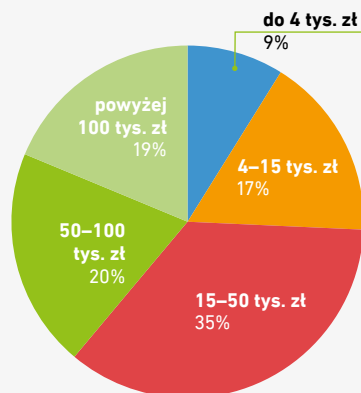
Podobnie jak w I kwartale, liczba udzielanych kredytów rośnie tylko w segmentach powyżej 50 tys. zł.

W II kwartale 2016 r. kredyty powyżej 50 tys. złotych stanowiły 39% wartości podpisanych umów. W 2014 r. o 6 pkt. proc. mniej.

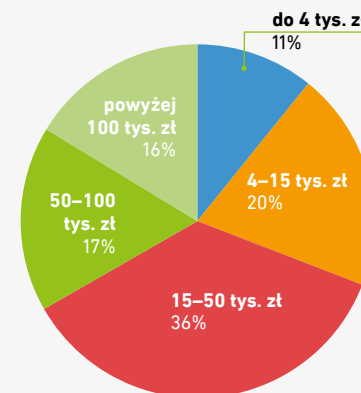
Dynamika r/r liczby udzielonych kredytów konsumpcyjnych w II kw. 2016 r.

Udziały w wartości podpisanych umów segmentów kwotowych II kw. 2016 r.

Udziały w wartości podpisanych umów segmentów kwotowych w 2014 r.

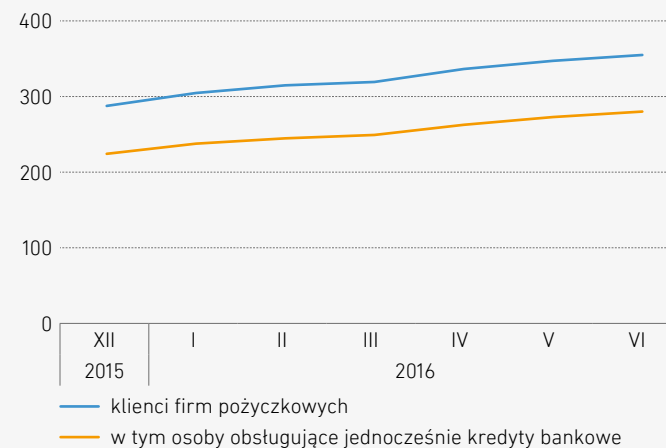

Klienci firm pożyczkowych

Wzrasta liczba osób mających zobowiązania w firmach pożyczkowych, ale osoby te zwykle obsługują jednocześnie kredyty bankowe.

Rośnie liczba osób obsługujących pożyczki poza bankami. W bazach BIK liczba takich osób w pierwszym półroczu wzrosła w 2016 r. o 65 tys. (o 23%). Część wzrostu wynika z powiększania się liczby firm pożyczkowych uczestniczących w wymianie danych o zobowiązaniach za pośrednictwem BIK. Większość osób (blisko 80%) zidentyfikowanych w bazie BIK jako klienci firm pożyczkowych jednocześnie obsługuje kredyt w banku. Liczba klientów firm pożyczkowych mających jednocześnie kredyt w bankach wzrosła w okresie styczeń – czerwiec 2016 r. o 54 tys.

Klienci firm pożyczkowych, a wśród nich osoby jednocześnie (w czerwcu 2016 r.) korzystający z kredytów bankowych (w tys. osób)

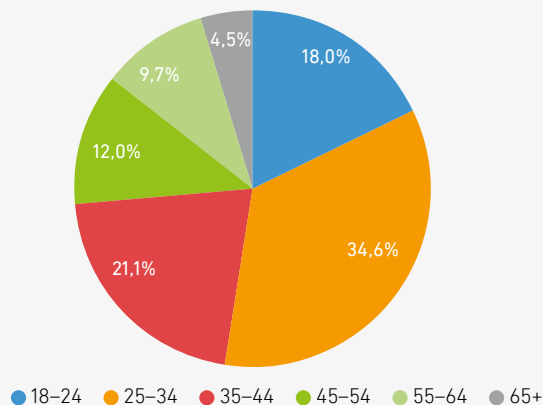

Osoby w wieku 65+ lat otrzymują wyższe pożyczki

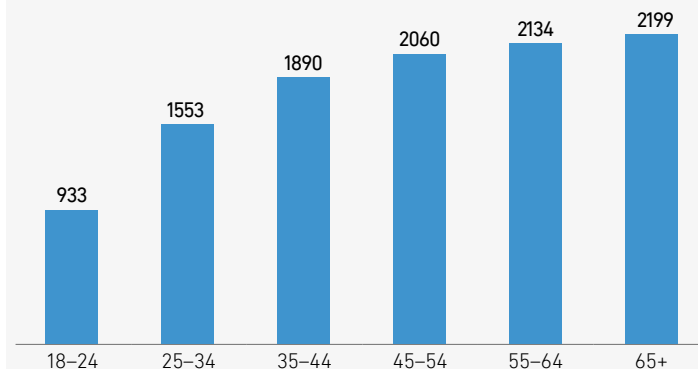
Pożyczki udzielone seniorom, choć szybko rosną, stanowią tylko 4,5% ogółu udzielonych przez firmy poza bankowe w czerwcu 2016 r. pożyczek. Młodym (do 24 lat) firmy udzieliły w czerwcu 2016 r. ponad czterokrotnie więcej pożyczek niż seniorom. Ci jednak otrzymują pożyczki

na wyższe niż osoby młode kwoty, w wyniku czego udział osób w wieku 65+ w portfelach firm pożyczkowych wynosi 8%, udział zobowiązań młodych (do 24 lat) – 16%.

Struktura wg wieku osób, które otrzymały w czerwcu 2016 r. pożyczkę w firmach pozabankowych

Średnia pożyczka (zł) w 2016 r. wg wieku klienta

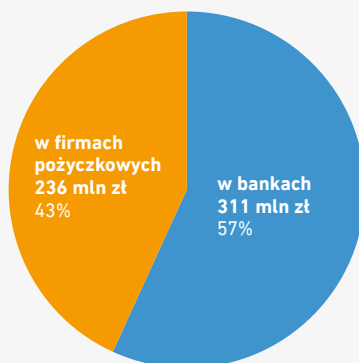
Udziały rynkowe firm pożyczkowych w segmentach niskokwotowych

Firmy pożyczkowe mają znaczący udział w udzielaniu pożyczek/kredytów na niskie kwoty.

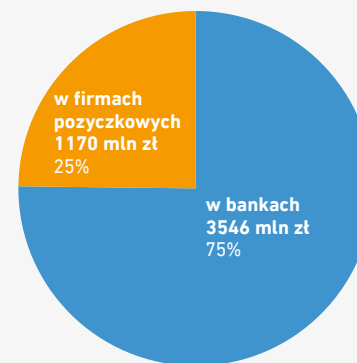
W segmencie kredytów/pożyczek na kwoty do 1 tys. zł udział firm pożyczkowych w I półroczu 2016 wyniósł według informacji w bazach BIK 43%. Obecnie nie wszystkie jeszcze transakcje firm pożyczkowych wpływają do BIK, zatem zapewne udział ten kształtuje się powyżej 50%. W segmencie kredytów/pożyczek udzielonych na kwoty do 4 tys. zł

udział firm pożyczkowych wynosił według baz BIK 25%. Biorąc pod uwagę, że nie o wszystkich pożyczkach udzielanych przez firmy BIK jest informowany można zakładać, że w tym segmencie udziały rynkowe firm pożyczkowych bardziej zbliżają się do udziałów bankowych.

Umowy na kredyty/pożyczki konsumpcyjne na kwoty do 1 tys. w I półroczu 2016 r.

Umowy na kredyty/pożyczki konsumpcyjne na kwoty do 4 tys. w I półroczu 2016 r.

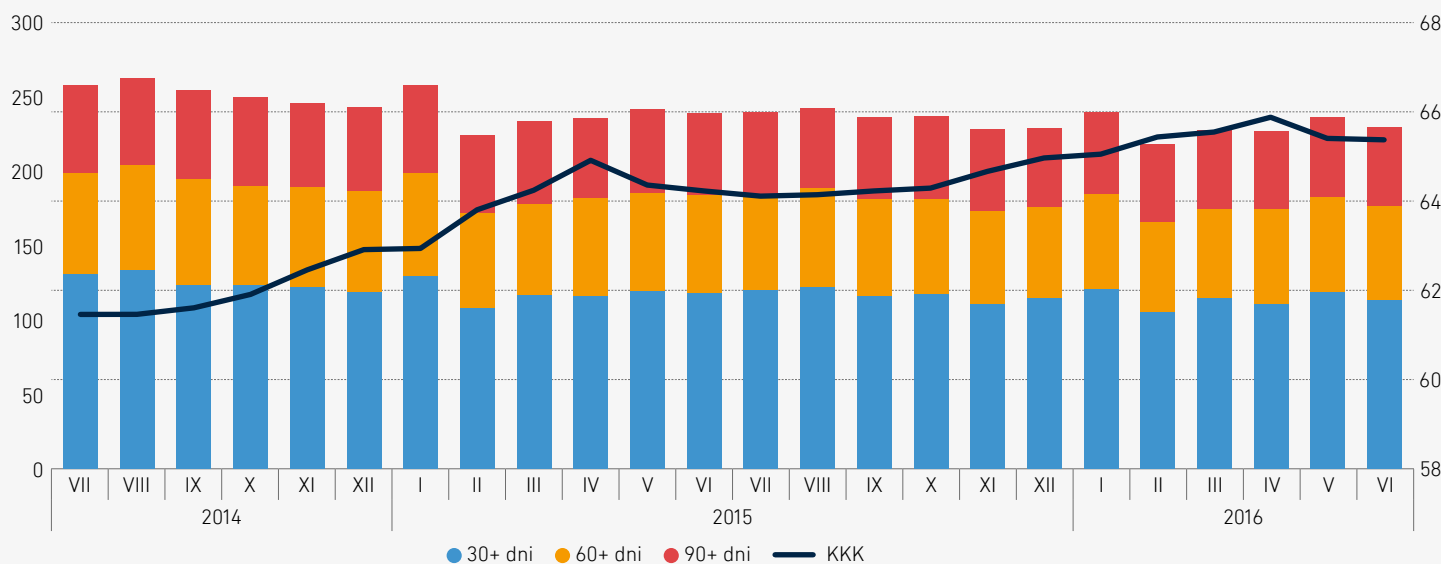
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych

Portfele kredytów konsumpcyjnych są dobrej jakości, choć w II kwartale ich kondycja, w porównaniu z poprzednim kwartałem nieco się pogorszyła.

Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych BIK kształtował się w czerwcu 2016 r. na poziomie 65,4 pkt, nieznacznie poniżej notowań Indeksu w marcu, ale powyżej notowania grudniowego (65,0 pkt.). Spadek wartości

Indeksu w 2016 r. ma prawdopodobnie charakter sezonowy, podobnie było w analogicznym okresie 2015 r., co wynika z gorszej jakości kredytów udzielanych na początku roku (zwłaszcza w styczniu i lutym).

BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych oraz liczby przejść rachunków (w tys. szt.) do wyższego statusu opóźnień

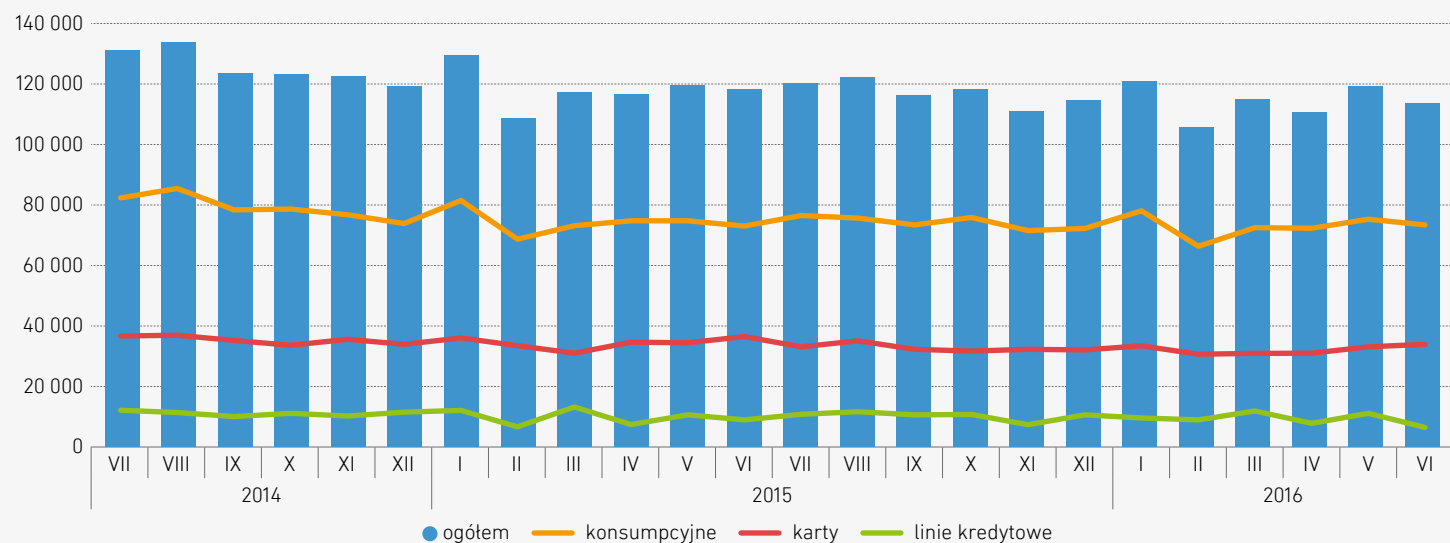
Kredyty pogarszające status opóźnień

Liczba przejść z obsługi regularnej do opóźnień jest stabilna.

W II kwartale 2016 r. średnio przechodziło miesięcznie ze statusu regularnego w status 30+ dni opóźnienia 114,5 tys. kredytów konsumpcyjnych, jest to mniej niż w 2015 r., ale więcej niż w I kwartale 2016 r. W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrosły liczby wejść do statusu 30+ rachunków kredytów konsumpcyjnych (ratalnych i gotówkowych) oraz rachunków

kart kredytowych, zmalała liczba przejść w produktach limitowych. Około połowa kredytów wchodzących w status 30+ w następnym miesiącu też nie jest obsługiwanych, a z nich ponad 80% w kolejnym miesiącu osiąga status ponad 90 dni opóźnienia.

Kredyty przechodzące w danym miesiącu ze statusu regularny w status opóźniony powyżej 30 dni

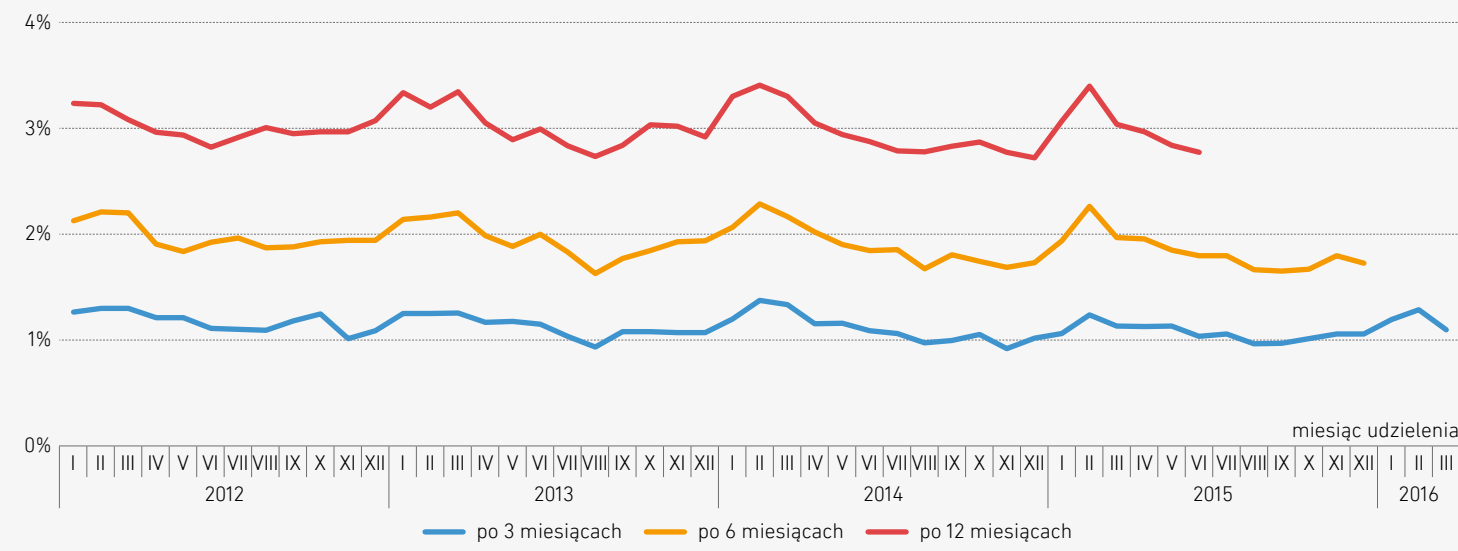
Jakość kolejnych generacji kredytowych (status 30+)

Dobra i stabilna jakość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012–2015.

Udział rachunków obsługiwanych z opóźnieniem w obsłudze powyżej 30 dni jest w portfelach wygenerowanych w latach 2012–2015 na stabilnym poziomie. Jakość portfeli wygenerowanych w pierwszym kwartale 2016 r., oceniana tu po 30 dniach po raz pierwszy, okazuje się być zbliżona

do portfeli pochodzących z lat 2012–2015, choć, jak w latach poprzednich jakość portfeli z I kwartału (czynnik sezonowy), jest gorsza niż z następnych. Około połowa rachunków wchodząca w miesiąc do statusu opóźnionych pow. 30 dni w następnym miesiącu wraca do statusu obsługi regularnej.

Udział rachunków opóźnionych >30 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym miesiącu

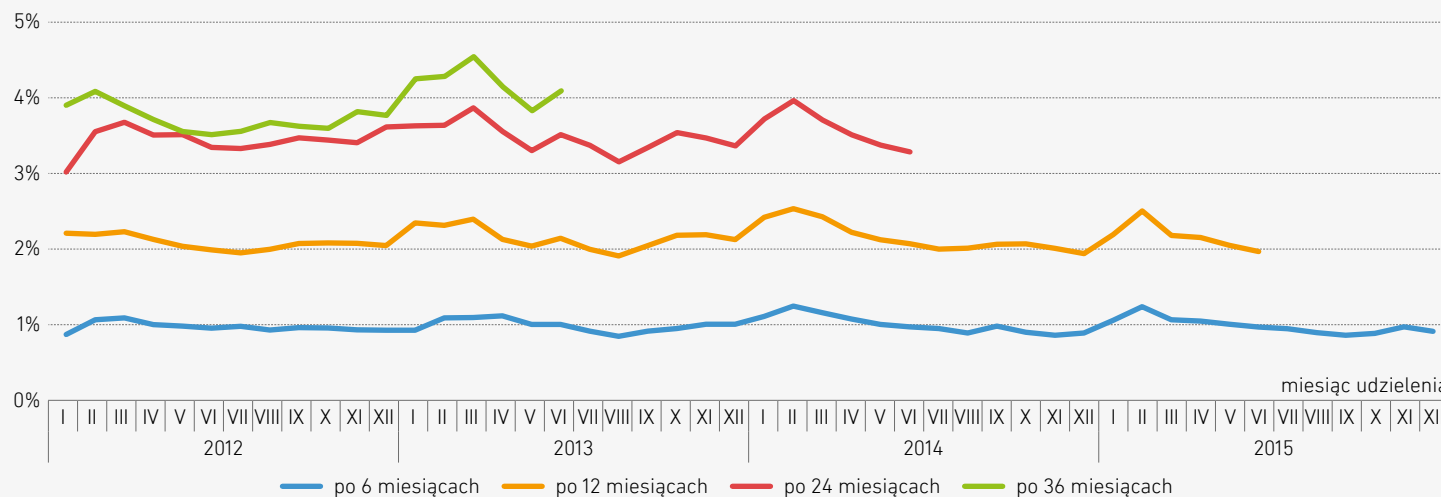
Jakość kolejnych generacji kredytowych (status 90+)

Dobra i stabilna jakość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012–2015.

Mierzony w 12 miesięcy po udzieleniu udział w portfelach pochodzących z lat 2012–2015 kredytów opóźnionych >90 dni jest na stabilnym poziomie ok. 2%. W kolejnym, trzecim roku od udzielenia, udział kredytów opóźnionych (roczniki 2012–2014) rośnie o ok. 1,5 pkt. proc., w czwartym roku wzrasta już przy tym kryterium opóźnienia niewiele. W trzyletnich obecnie portfelach z pierwszej połowy 2014 r. udział rachunków opóźnionych >90 dni jest na poziomie 3,8% i zapewne już wiele nie wzrośnie

w następnych miesiącach. Udział ten możemy interpretować jako finalny poziom szkodowości rocznika 2014 i wcześniejszych. Ponieważ proces wzrastania z czasem udziału kredytów opóźnionych w obsłudze w rocznikach 2013–2015 przebiega podobnie (równoległe linie na wykresie), możemy sądzić, że finalna szkodowość w rocznikach 2014–2016 także nie przekroczy 4% liczby kredytów udzielonych.

Udział rachunków opóźnionych >90 dni w liczbie rachunków otwartych w danym miesiącu

Klienci zalegający z obsługą kredytów w bankach i w firmach pożyczkowych

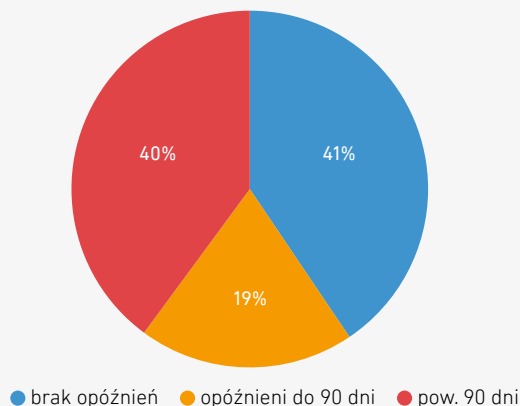
Klienci firm pożyczkowych są znacznie bardziej ryzykowni od kredytobiorców bankowych.

40% osób posiadających zobowiązania w firmach pożyczkowych ma poważne (>90 dni) opóźnienie na przynajmniej jednym rachunku. Podobny poziom szkodowości charakteryzuje osoby które jednocześnie z pożyczkami obsługują kredyty bankowe. Zdecydowana większość

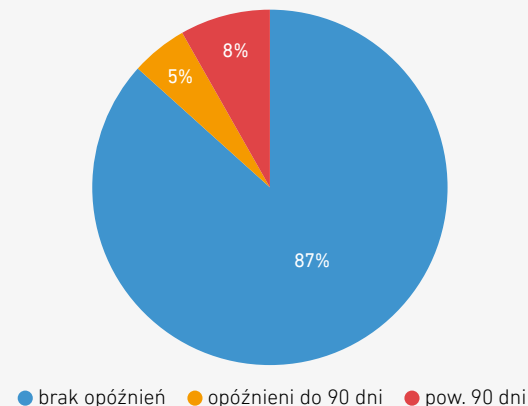
(80%) klientów firm pożyczkowych obsługuje jednocześnie kredyt w banku.

Tylko 8% osób mających tylko kredyty bankowe ma ponad 90 dniowe opóźnienia w obsłudze.

Klienci firm pożyczkowych niemający zobowiązań w bankach. Udział osób obsługujących zobowiązania z opóźnieniem.

Osoby obsługujące kredyty w bankach niemający pożyczek w firmach. Udziały osób obsługujących kredyty z opóźnieniem.

Główne obserwacje

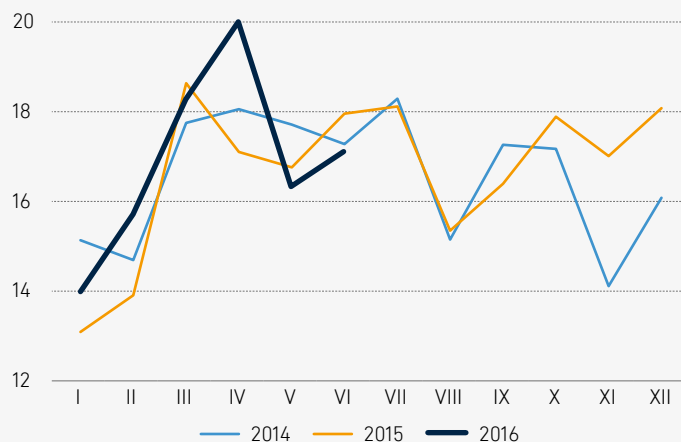
- W I półroczu 2016 r. utrzymywał się wysoki poziom sprzedaży kredytów mieszkaniowych, choć w maju i czerwcu wzrosły, w porównaniu z rokiem poprzednim, wygaśły. W całym półroczu udzielono o 4,1% więcej kredytów w wymiarze ilościowym, w wymiarze wartościowym o 5,8% więcej, a wskaźniki r/r dla II kwartału wynoszą odpowiednio 3,2% i 5,8%. Lipiec (dane nie są tu jeszcze prezentowane) przyniósł istotne spadki sprzedaży kredytów mieszkaniowych, częściowo wynikające z mniejszej liczby dni roboczych.
- Rośnie liczba kredytobiorców obsługujących kredyty mieszkaniowe i kwota ich zobowiązań, ale tylko w portfelu złotowym, w walutowym spada.
- Wzrasta średnia kwota udzielanego kredytu.
- Utrzymuje się na wysokim poziomie jakość obsługiwanych kredytów mieszkaniowych, kredyty walutowe porównując ich spłacalność w ramach kolejnych generacji/roczników spłacane są lepiej jak złotowe, ale udział kredytów zagrożonych w portfelu walutowym wskutek zatrzymania kredytowania w walutach wzrasta i był w czerwcu 2016 r. wyższy niż w portfelu złotowym.
- Dane o liczbie i wartości umów w maju i czerwcu, a także wstępne informacje o sprzedaży w lipcu mogą świadczyć o zakończeniu fazy wzrostów w kredytowaniu mieszkalnictwa.

Liczba udzielonych kredytów mieszkaniowych

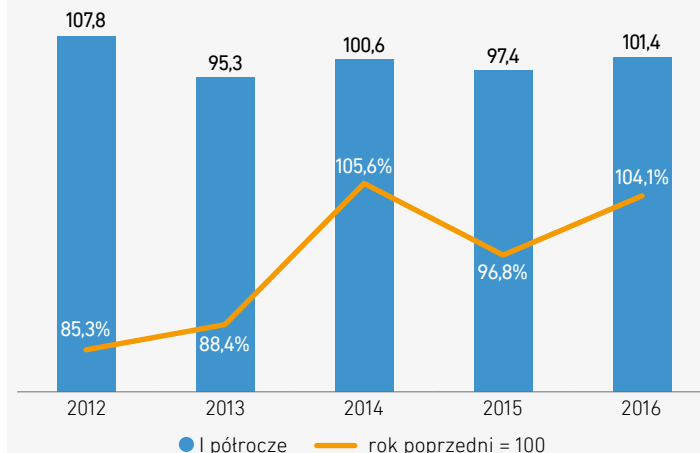
W pierwszych miesiącach 2016 r., do kwietnia, liczba podpisywanych umów na kredyty mieszkaniowe była wyraźnie wyższa niż w dwu poprzednich latach. Wyniki maja i czerwca okazały się słabsze. W maju udzielono 2,5% mniej kredytów niż przed rokiem, w czerwcu o 4,7% mniej.

W I półroczu 2016 roku udzielono o 4,1% kredytów mieszkaniowych więcej w porównaniu z 2015 r. W II kw. 2016 roku dynamika r/r była nieco niższa (3,2%), a w maju i czerwcu ujemna.

Liczba kredytów mieszkaniowych udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (tys. szt.)

Liczba kredytów mieszkaniowych udzielona w I półroczu lat 2012–2016 (tys. sztuk)

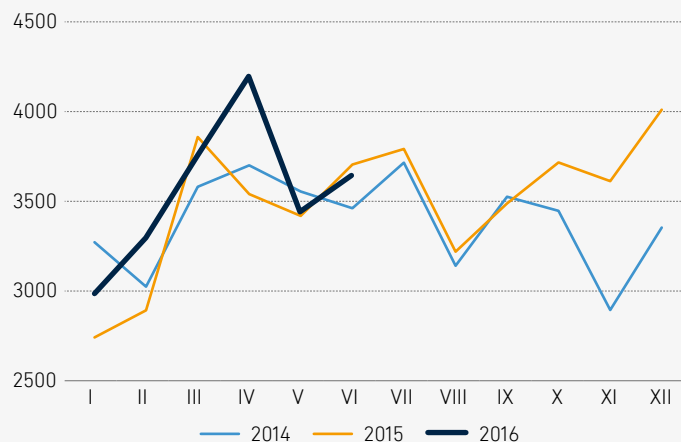
Wartość udzielonych kredytów

Wartość umów na kredyty mieszkaniowe zawartych w I półroczu 2016 r. była o 5,8% wyższa w porównaniu z I półroczem 2015 r. Sprzedaż w maju i czerwcu 2016 r. na poziomie poprzedniego roku.

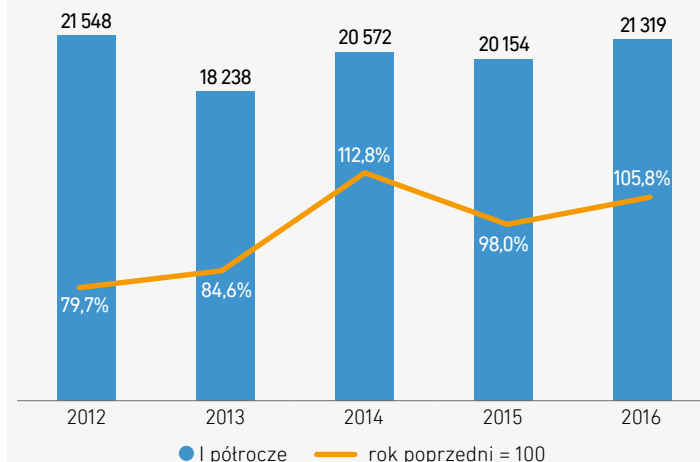
Akcja kredytowa w segmencie kredytów mieszkaniowych realizowana była w I półroczu w warunkach dużej zmienności czynnika regulacyjnego – wygaszanie programu MdM, wyższy wkład własny, niepewne perspektywy portfeli walutowych, dodatkowe wymogi kapitałowe i podatek bankowy. Z rynku deweloperskiego napływały informacje o wzroście sprzedaży mieszkań. W okresie styczeń–kwiecień sprzedaż

kredytów mieszkaniowych rosła, mimo niepewności regulacyjnych. Maj i czerwiec były słabsze, w wymiarze wartościowym na poziomie 2015 r. Wartość udzielonych w półroczu kredytów (21,3 mld zł) mieszkaniowych była najwyższa od 2012 roku. Także II kwartał, dzięki wysokiej sprzedaży w kwietniu utrzymał wysoką dynamikę, liczoną r/r.

Wartość udzielonych kredytów mieszkaniowych (w mln zł) w kolejnych miesiącach lat 2014–2016

Kredyty mieszkaniowe (w mln zł) w I półroczach lat 2014–2016

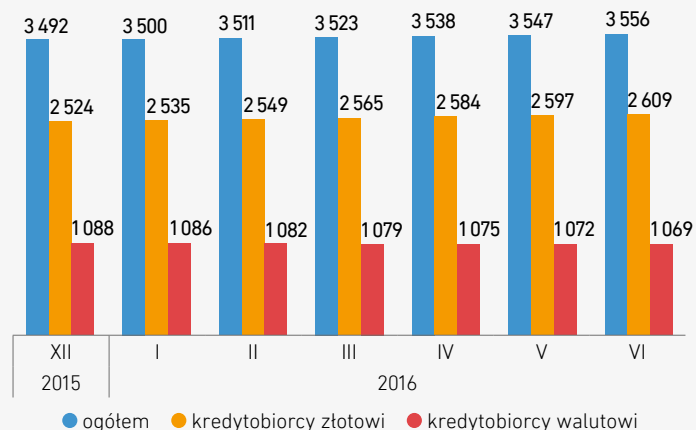
Liczba kredytobiorców, zadłużenie

Rośnie liczba osób zadłużonych w kredytach mieszkaniowych. Rośnie też kwota ich zobowiązań.

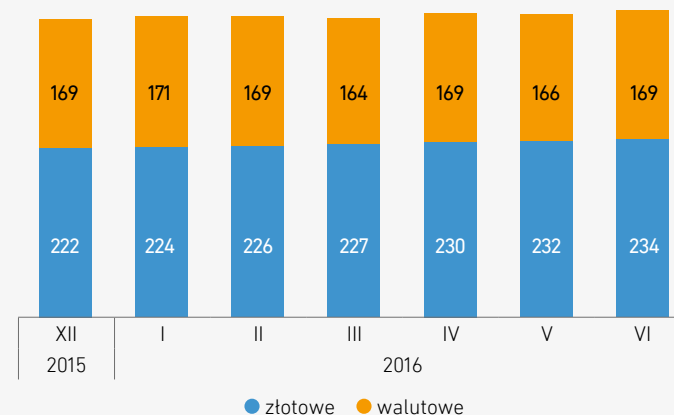
W czerwcu w porównaniu z grudniem 2016 r. 64 tys. więcej osób obsługuje kredyt mieszkaniowy. Kredytobiorców złotych przybyło w tym czasie 84,7 tys., walutowców ubyło 19,5 tys., 122 tys. osób obsługuje jednocześnie kredyt złotowy i walutowy. Osób takich w porównaniu z grudniem jest o 1,3 tys. więcej.

W czerwcu zadłużenie kredytobiorców w bankach z tytułu kredytów mieszkaniowych wzrosło w porównaniu z grudniem 2015 r. o 12 mld zł. Wzrost ten wystąpił w portfelu złotowym, wartość portfela walutowego w przeliczeniu na złote (169 mld zł) się nie zmieniła. Frank szwajcarski podrożał między czerwcem a grudniem o 13 gr (3,3%).

Liczba osób obsługujących kredyt mieszkaniowy (w tys.) w grudniu 2015 i kolejnych miesiącach 2016 r.

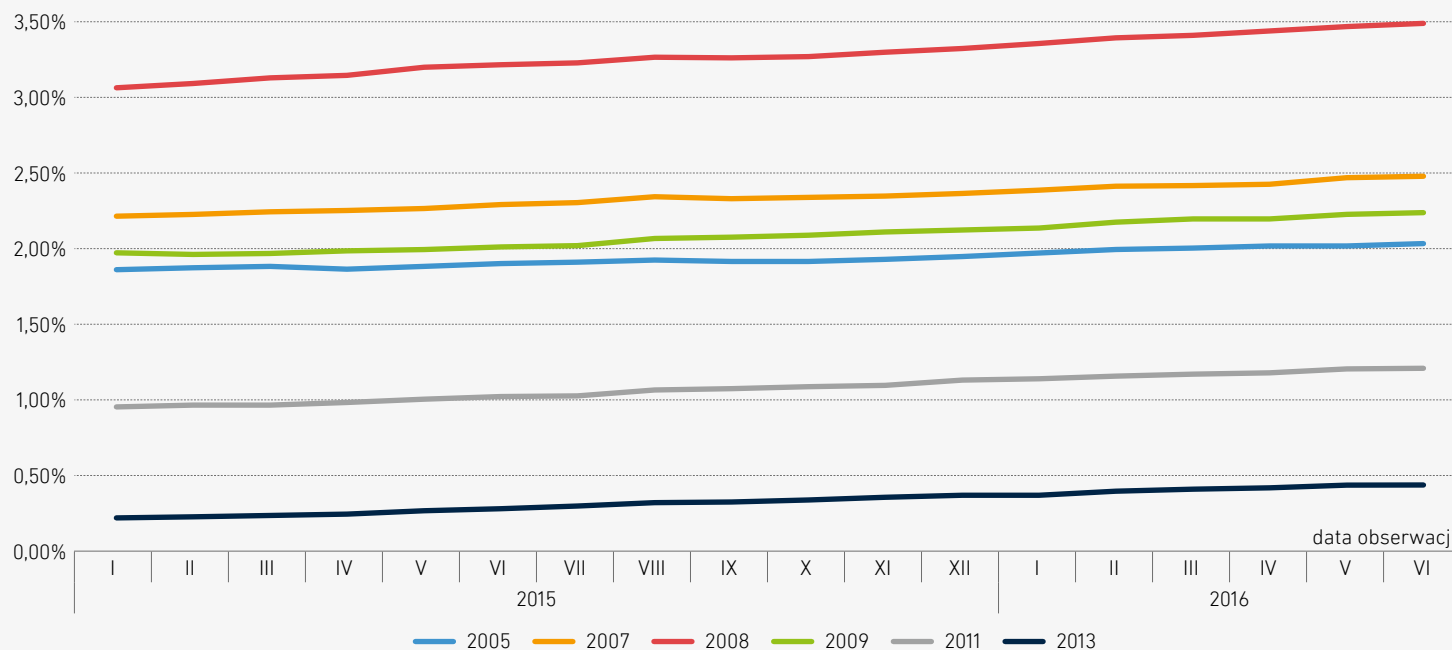
Zadłużenie w kredytach mieszkaniowych, portfel złotowy i walutowy, w grudniu i kolejnych miesiącach 2016 r. (mld zł)

Jakość udzielonych kredytów

Dobra jakość kredytów mieszkaniowych, zwłaszcza pochodzących z roczników „pokryzysowych”.

Udział rachunków opóźnionych >90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku*. Sektor bankowy (bez SKOKów)

* Stosując tę miarę bierzemy pod uwagę, zarówno w liczniku jak mianowniku, wszystkie rachunki otwarte w danym roczniku, także zamknięte w dacie analizy.

Jakość udzielonych kredytów – tempo zmian

Najstarsze roczniki psują się szybciej.

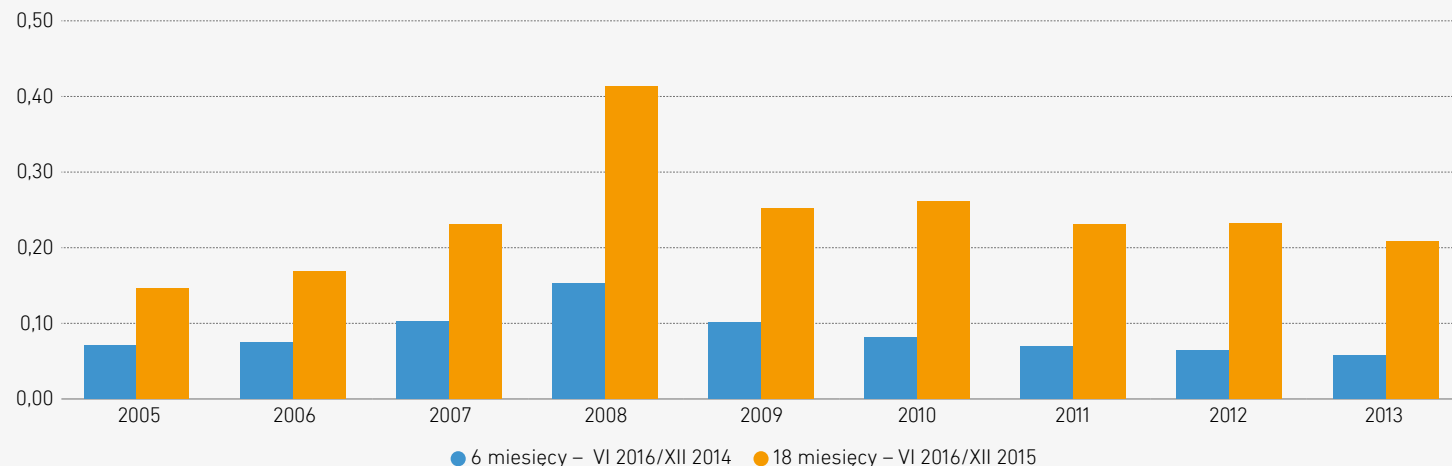
Portfele z lat 2007–2009 mają nie tylko najwyższy poziom szkodowości, ale też ciągle najwięcej kredytów z tych roczników wpada w status 90+ dni opóźnień.

W najgorszym roczniku 2008 w ostatnich 18 miesiącach 0,4% udzielonych kredytów weszło w status 90+. Natomiast w najstarszych rocznikach

(2005–2006) w ciągu ostatnich 18 miesięcy przybyło mniej kredytów w statusie 90+ niż w „świeższych” rocznikach (2012–2013).

Za wcześnie jednak na wyrokowanie o oczekiwanym wygasaniu przyrostów opóźnień z czasem, tak jak to obserwuje się na dojrzałych rynkach kredytów hipotecznych.

Wzrost (w pkt. proc.) udziału kredytów opóźnionych >90 dni w ostatnich 6 miesiącach i 18 miesiącach w rocznikach 2005–2013

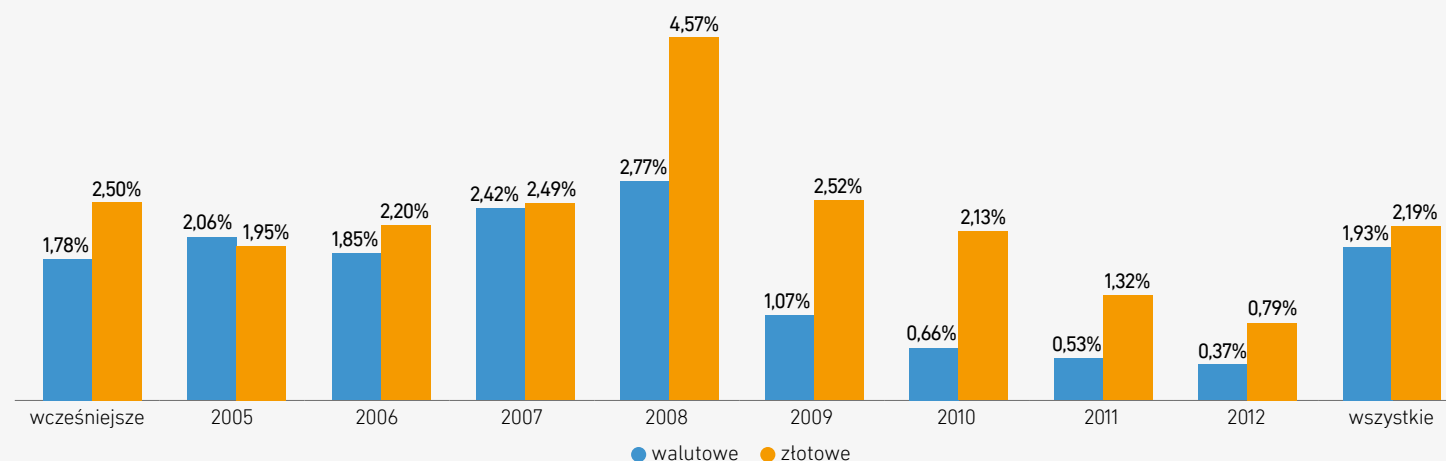

Jakość udzielonych kredytów – porównanie kredytów złotych z walutowymi

Porównanie jakości kredytów walutowych i złotych wygląda różnie w zależności od przyjętej miary. Na wykresie poniżej mierzymy udział liczb kredytów opóźnionych w obsłudze powyżej 90 dni w portfelach w czerwcu 2016 w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku. W liczniku i mianowniku tego wskaźnika są także kredyty które zostały już zamknięte w statusie regularnym bądź opóźnionym w obsłudze. Liczby

kredytów udzielonych i opóźnionych w obsłudze w portfelu walutowym są powiększane o rachunki przewalutowane na złotowe w trybie windykacji/restrukturyzacji kredytu. Przy zastosowaniu tej miary kredyty walutowe wykazują niższą szkodowość niż złotowe. Dotyczy to wszystkich roczników, w których kredyty walutowe były udzielane na dużą skalę.

Udział rachunków opóźnionych >90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku

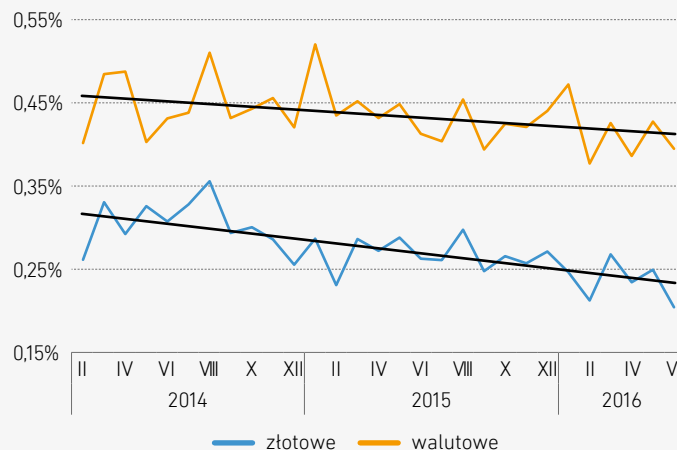
Rachunki pogarszające status obsługi

Maleje – zarówno w portfelu złotowym jak i walutowym – odsetek rachunków pogarszających swój status obsługi przechodząc ze statusu regularnej obsługi do statusu opóźniony >30 dni oraz wejść do statusu >90 dni.

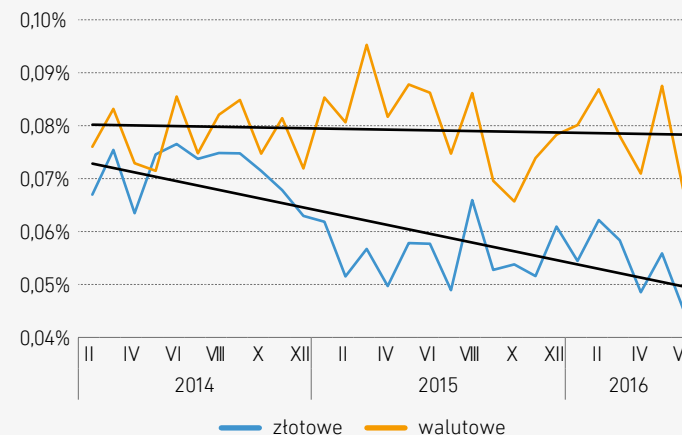
Maleje liczba czynnych rachunków walutowych w portfelach bankowych, rośnie liczba złotowych. Odnoszona do nich liczba rachunków wchodzących w danym miesiącu do pierwszego stopnia opóźnień (>30 dni) w obu portfelach maleje w podobnym tempie.

Odsetek rachunków wchodzących co miesiąc do statusu opóźniony >90 dni w portfelu walutowym obniża się tylko nieznacznie, w portfelu złotowym wyraźnie.

Wejścia do statusu obsługi opóźniony >30 dni w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 w % rachunków czynnych w danym miesiącu

Wejścia do statusu obsługi opóźniony >90 dni w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 w % liczby rachunków obsługiwanych w danym miesiącu

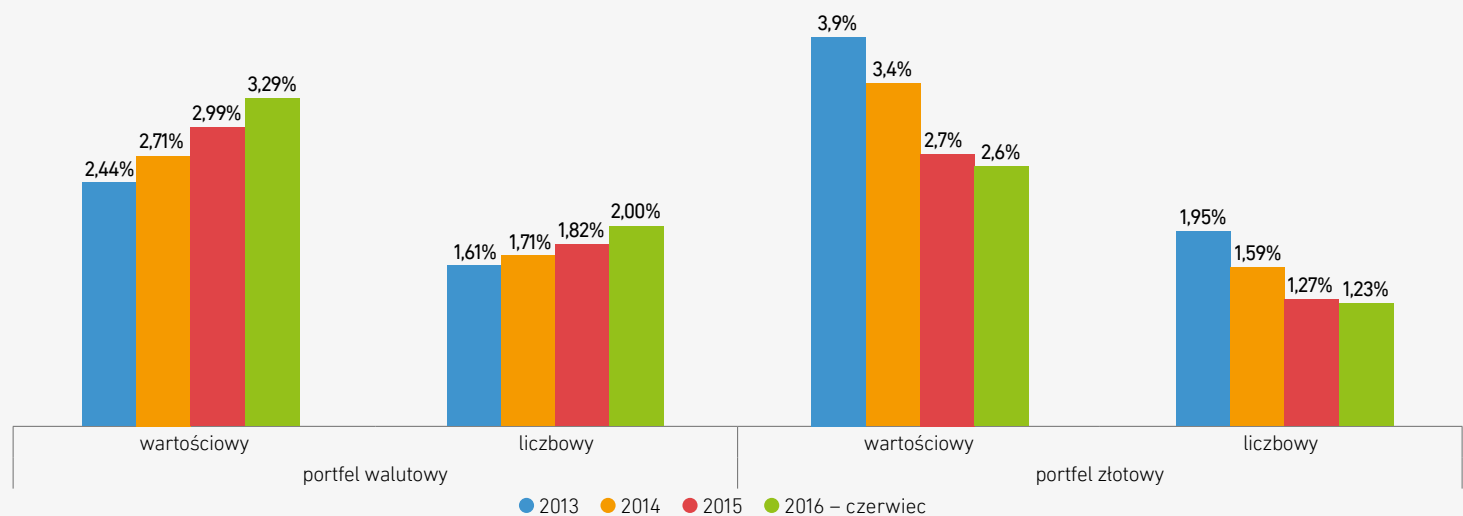

Jakość portfeli – porównanie kredytów złotych z walutowymi

W ujęciu bilansowym, analizując tylko kredyty czynne (pomijając rachunki zamknięte) udział kredytów opóźnionych w portfolio złotowym wynosił w czerwcu 2016 1,23% (liczba rachunków) i 2,6% (relacja sald na rachunkach). W portfolio walutowym tak liczone udziały rachunków opóźnionych w obsłudze są wyższe, odpowiednio 2,0% i 3,29%. Rachunki opóźnione w obsłudze ważą więc obecnie więcej w portfolio walutowym w porównaniu ze złotowym. Na wykresie poniżej pokazujemy udział

ty rachunków opóźnionych >90 dni w rachunkach czynnych i udziały te w rachunkach złotych w latach 2013–2016 malały, inaczej jak w walutowym, gdzie rosły. Porównanie jakości portfela mierzone jego stanem obecnym (tylko rachunki czynne) pokazuje lepszą kondycję portfela złotowego w porównaniu z walutowym. Kredytów walutowych obecnie prawie się nie udziela, stąd ten portfolio się starzeje co w efekcie powoduje pogarszanie się wskaźnika udziału kredytów walutowych.

Udział (liczbowy i wartościowy) kredytów czynnych opóźnionych w obsłudze >90 dni w portfolio złotowym i walutowym na koniec lat 2013–2015 i w czerwcu 2016 r.

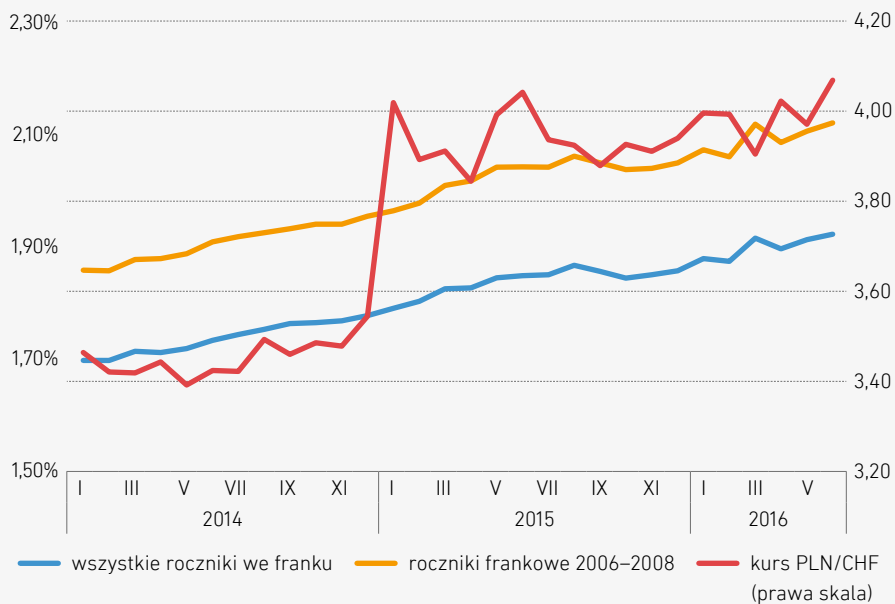

Jakość kredytów frankowych

Kredytobiorcy walutowi nadal dzielnie znoszą osłabienie złotego wobec franka szwajcarskiego ze stycznia 2015 r.

Udziały rachunków opóźnionych w obsłudze w liczbie rachunków otwartych we franku szwajcarskim (z korektą o przewalutowania windykacyjne) rosły po uwolnieniu franka na początku 2015 roku z upływem czasu liniowo w tempie podobnym do roku 2014, kiedy kurs franka do złotego był stabilny. Po uwolnieniu franka, jego kurs do złotego ulegał wahaniom, ale zarówno wzrost kursu jak i jego późniejsze wahania nie miały istotnego wpływu na udział rachunków frankowych obsługiwanych z opóźnieniem >90 dni. Frank jest obecnie o około 20% droższy niż w końcu 2014 r. Kredytobiorcom frankowym pomógł nieco ujemny Libor, ale nie była to dla kredytobiorców duża ulga. Obniżka Liboru na przełomie lat 2014/2015 wyniosła 0,5 pkt. proc. i nie wszystkie banki uwzględniły tę obniżkę w kalkulacji rat kredytowych.

Udział rachunków opóźnionych w obsłudze >90 dni w liczbie rachunków udzielonych we franku szwajcarskim. Stany w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 oraz kurs franka w tym okresie.

Główne obserwacje

- Utrzymują się silne spadki wydawnictwa kart kredytowych i, choć słabsze, liczby czynnych rachunków kart kredytowych. Liczba zawartych nowych umów była w I półroczu niższa r/r o 9%, ale kwota limitów na otwieranych kartach była niższa tylko o 1,5%. Oznacza to wzrost przeciętnej kwoty limitu przyznawanego na otwieranej karcie kredytowej.
- W I półroczu nastąpił niewielki wzrost liczby posiadaczy kart, mimo spadku liczby czynnych rachunków kartowych. Bardziej znaczący i wyższy był w I półroczu wzrost liczby osób wykorzystujących posiadaną kartę kredytową (aktywnych użytkowników).
- Maleje odsetek osób rozpoczynających relację kredytową z bankiem od otwarcia rachunku karty kredytowej. Tylko około 30% osób otwierających rachunek kartowy nie posiadało w banku wydającym kartę innego kredytu. Wydaje się, że większość banków ogranicza podpisywanie umów na karty kredytowe nieznanym klientom, koncentrując się na dotychczasowych, sprawdzonych kredytobiorcach.
- W II półroczu oczekujemy dalszych spadków wydawnictwa kart kredytowych. Spodziewamy się też kontynuacji strategii koncentrowania się banków na sprawdzonych klientach co powinno przynieść wzrosty limitów na kartach i wolniejszy spadek, a może nawet wzrost, liczby posiadaczy kart, zwłaszcza posiadaczy kart aktywnych.

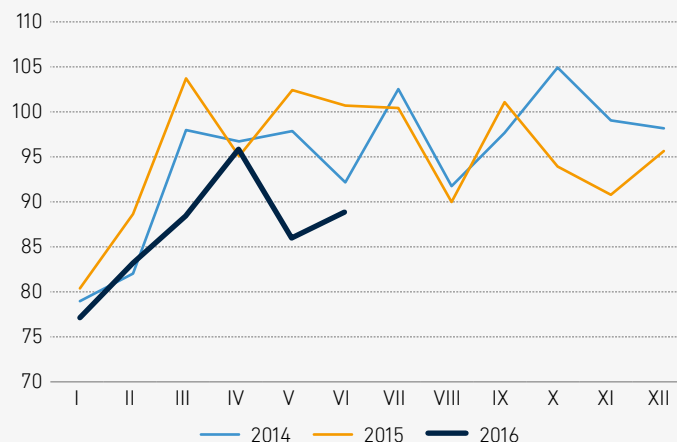
Liczba wydanych kart kredytowych

Utrzymuje się spadek liczby otwieranych rachunków kart kredytowych.

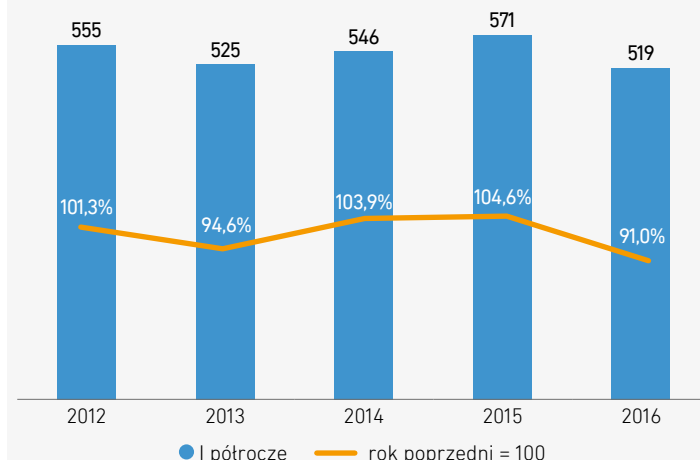
W I półroczu 2016 r., tylko w kwietniu podpisano podobną do ubiegłorocznej liczbę umów na karty kredytowe. W maju i czerwcu spadki przyśpieszyły. W maju podpisano o 16% mniej umów na karty, w czerwcu (r/r) o 11% mniej. Sądymy, że w drugiej połowie roku utrzymać się będzie wydawnictwo kart na poziomie zbliżonym do wyników I półrocza – około 90 tys. rachunków średnio miesięcznie.

W I półroczu banki otworzyły 519 tys. rachunków kart kredytowych. Jest to najniższy poziom od 10 lat. W 2005 roku wydano 486 tys. kart kredytowych. Rekord padł w 2008 roku 1 433 tys. umów. W kolejnych latach wydawnictwo kart spadało. Przejściowe, lekkie, odbicie od generalnie spadającego trendu miało miejsce w I półroczu lat 2014 i 2015, w 2016 r. spadki powróciły.

Liczba kart kredytowych wydanych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (tys. szt.)

Liczba kart kredytowych wydanych w pierwszym półroczu lat 2014–2016 (tys. szt.)

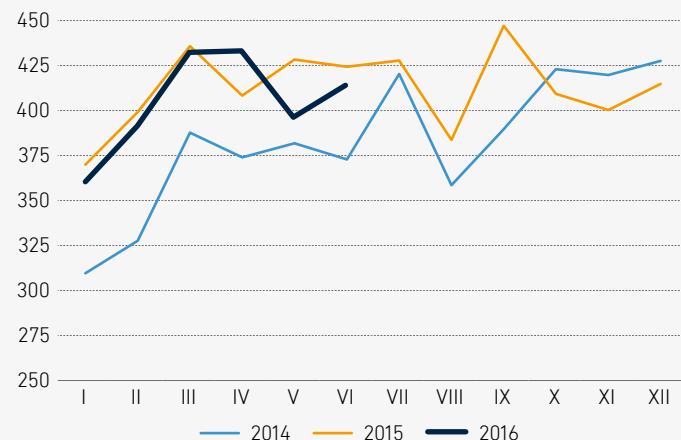

Wartość przyznanych limitów w kartach kredytowych

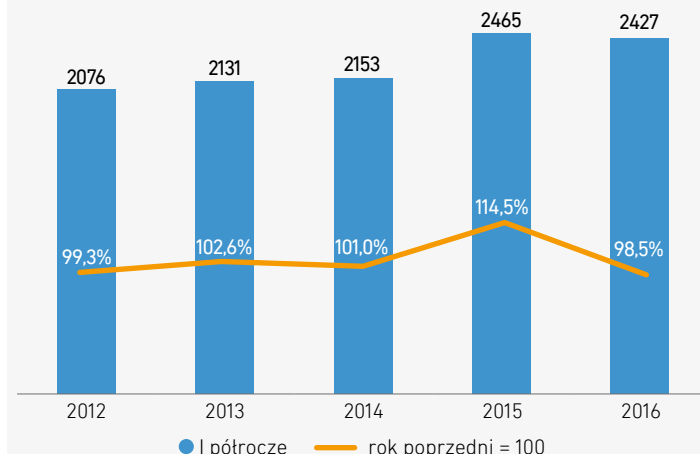
Spadki wydawnictwa kart kredytowych w wymiarze wartościowym (kwoty limitów na otwieranych rachunkach) są znacznie niższe niż w wymiarze liczbowym. W I kwartale kwoty limitów na otwieranych rachunkach były tylko nieznacznie niższe niż przed rokiem, w kwietniu nawet wyższe. W czerwcu kwoty przyznanych limitów wyniosły 414 mln zł (spadek r/r o 2,4%) w maju 396 mln. (spadek o 7,5%).

Wydawnictwo kart kredytowych mierzone wartością limitów na otwieranych rachunkach wygląda znacznie lepiej niż mierzone liczbą otwieranych rachunków. W I półroczu 2016 r. kwota przyznanych limitów (2427 mln zł) była tylko 1,5% niższa zważywszy na spadek wydawnictwa kart (r/r) o 9%. Rosną natomiast średnie limity przyznawane na otwieranych rachunkach kart kredytowych.

Kwoty limitów kart kredytowych na rachunkach otwartych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (mln zł)

Kwoty limitów na otwieranych rachunkach kart kredytowych w I półroczach lat 2012–2016 (mln zł)

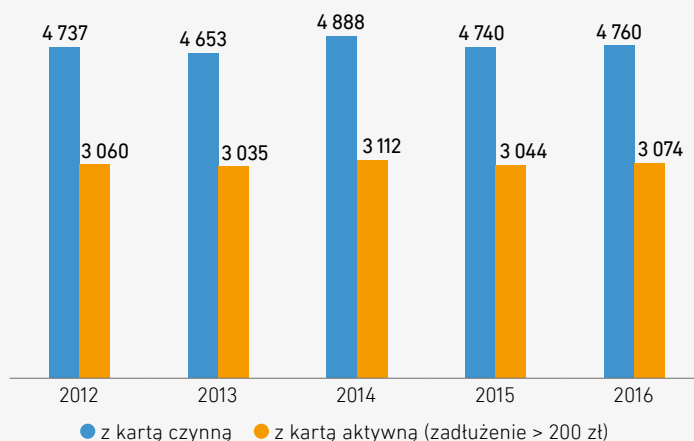
Osoby posiadające kartę kredytową

Wzrosła, mimo spadku liczby rachunków, liczba osób posiadających kartę kredytową. Co ważniejsze wzrosła liczba posiadaczy rachunków aktywnych.

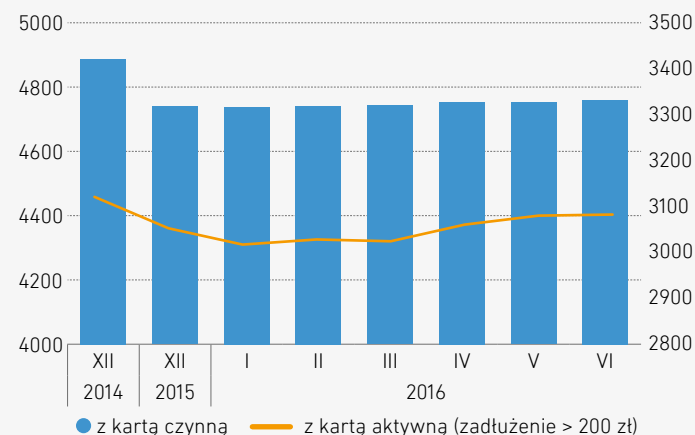
W I półroczu 2016 po raz pierwszy od dwóch lat wzrosła, choć tylko o 0,5%, liczba osób posiadających kartę kredytową. Nieco wyższy wzrost (o 1,0%) dotyczy liczby osób używających posiadaną kartę (mających na karcie saldo kredytowe).

Wzrost liczby aktywnych posiadaczy kart kredytowych jest zjawiskiem nowym. Miał on miejsce w II kwartale, nie wiadomo czy wzrosty okażą się trwałe. Dotąd trendy spadkowe liczby posiadaczy czynnych kart i aktywnych były podobne. 65% posiadaczy ma na rachunku saldo kredytowe >200 zł, które interpretujemy jako rachunki aktywne. Od grudnia odsetek aktywnych posiadaczy wzrósł o 1 pkt proc.

Liczba posiadaczy kart kredytowych w grudniu w latach 2011–2015 (tys. osób) i w czerwcu 2016 r.

Liczba posiadaczy kart kredytowych i liczba osób z kartą aktywną (prawa oś) na koniec lat 2014 i 2015 oraz w 2016 r. (tys. osób)

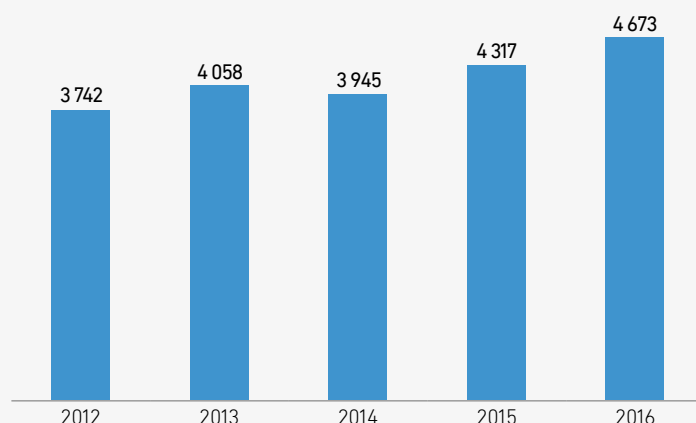
Limity na rachunkach kart i ich wykorzystanie

Rosną średnie limity na otwieranych rachunkach kart kredytowych, rosną też limity na rachunkach czynnych. W I półroczu wzrósł, po długim spadku, stopień wykorzystania limitów przez użytkowników kart kredytowych.

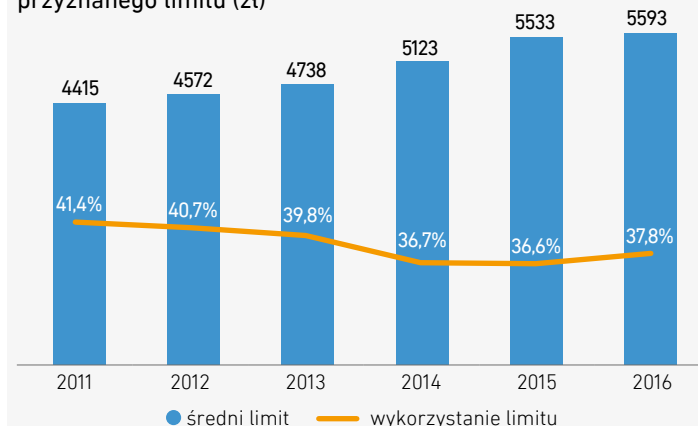
Silne spadki liczby wydawanych kart kredytowych przy utrzymywaniu się na zbliżonym poziomie kwot przyznawanych limitów oznacza wzrost średniej kwoty limitu. Za ta arytmetyczną zależnością kryje się istotna zmiana strategii wydawców kart. Większość z nich wydaje się oferować produkt głównie znanym sobie, sprawdzonym klientom.

Średni limit na czynnych rachunkach jest wyższy niż na rachunkach otwieranych, w pierwszym półroczu o 20%. Na nowo otwieranych rachunkach przyznawane są niskie limity. Rachunki takie są też szybciej zamykane. W czerwcu br. „kartowcy” wykorzystali 37,8% przysługującego im limitu kredytowego co oznacza wzrost w porównaniu z grudniem. Odwrócenie trendu dotąd spadkowego?

Średni limit na otwieranym w I półroczach lat 2012–2016 rachunku karty kredytowej (zł)

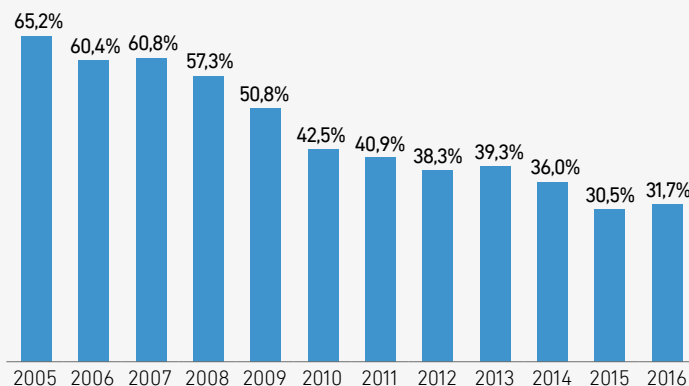
Średni limit na czynnym rachunku karty kredytowej w grudniu lat 2011–2015 i w czerwcu 2016 r. oraz relacja zadłużenia do przyznanego limitu (zł)

Nowe zjawiska na rynku kart kredytowych

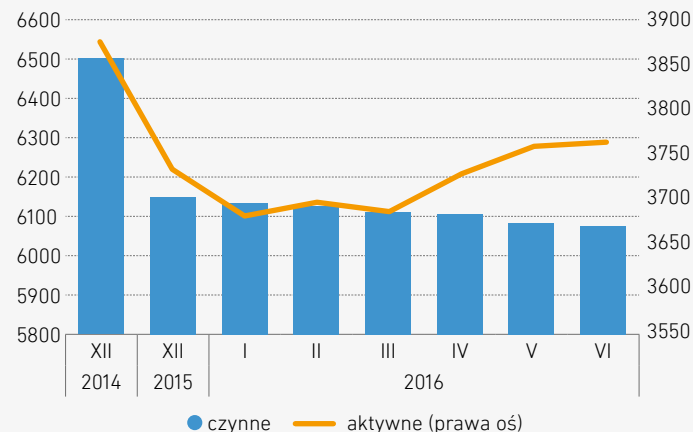
Przed 10 laty 2/3 osób otwierających rachunek karty kredytowej nie miało wcześniej relacji kredytowej z wydawcą karty, prawdopodobnie często nie mieli oni rachunku w tym banku. W strategii niektórych banków karta miała być początkiem budowy relacji z klientem. Udział osób rozpoczynających relację kredytową z bankiem od otrzymania karty kredytowej systematycznie z czasem malał. Obecnie tylko ok. 30% kart wydawanych jest takim klientom, choć w I półroczu odsetek w porównaniu z 2015 r. nieco wzrósł.

Udział klientów niebędących klientami kredytowymi banku wśród tych, którym przyznano kartę kredytową w latach 2005–2016

Przed pięciu laty, pod koniec 2011 r. Polacy mieli w portfelach prawie 7 mln kart kredytowych, z których 4,3 mln były aktywne (występowały na nich salda kredytowe >200 zł). W czerwcu 2016 było 6 mln kart z czego blisko 3,8 mln aktywnych. W II kwartale kontynuowany był spadek liczby kart czynnych, ale wzrosła liczba kart aktywnych. Za wcześniej jednak na wniosek, że następuje zmiana sposobu użytkowania kart (wyższa aktywność) przez ich właścicieli. Poprzednio też występowały przejściowe wzrosty na generalnie spadkowym trendzie liczby kart aktywnych.

Liczba czynnych i aktywnych (z saldem kredytowym >200 zł) rachunków kredytowych (tys. szt.) na koniec lat 2014 i 2015 oraz w 2016 r. (do czerwca)

Raport kwartalny Biura Informacji Kredytowej KREDYT TRENDY

Opracowano przez Departament Business Intelligence w Biurze Informacji Kredytowej S.A.

Wszelkie uwagi i pytania dotyczące niniejszej publikacji prosimy kierować do Sławomira Grzybka (tel. 22 348 4240), Andrzeja Topińskiego (tel. 22 348 4269), Waldemara Rogowskiego (tel. 22 348 42 60) lub mailem na adres: kredyttrendy@bik.pl.

Opracowanie graficzne: Pracownia Register
Zdjęcie na okładce: www.fotolia.com

Informacje statystyczne przedstawione w materiale wynikają z aktualnego stanu bazy danych BIK, która opiera się na danych przekazywanych przez instytucje finansowe. Dane gromadzone w bazie BIK mogą być przedmiotem aktualizacji przez instytucje finansowe, które są ich właścicielami. BIK zastrzega, że taka aktualizacja może obejmować również dane historyczne, które były już publikowane, co może spowodować zmianę wartości danych historycznych. BIK dokłada wszelkiej staranności, by dane używane do przygotowania opracowania, były kompletne i aktualne, jednakże nie ponosi odpowiedzialności za decyzje biznesowe podejmowane na podstawie niniejszych informacji.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wszelkie autorskie prawa majątkowe do materiałów zawartych w raporcie KREDYT TRENDY stanowią własność BIK S.A. Jakikolwiek ich wykorzystanie, rozumiane jako rozpowszechnianie, kopiowanie, modyfikowanie, dystrybuowanie, transmitowanie, publikowanie oraz prezentowanie w całości lub części wymaga podania informacji, iż źródłem jest BIK S.A.

